

Адміністративна відповідальність за розпиття пива, алкогольних і слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях і поява в громадських місцях у п'яному вигляді передбачена ст. 178 КУпАП. Право здійснювати адміністративну юрисдикцію по цій категорії порушень публічного порядку закріплюється законом за начальниками (заступниками начальників) Національної поліції, дільничними (старшими дільничними) офіцерами поліції та судом [3].

Отже, зазначимо, що передумовою адміністративно-правової кваліфікації є протиправна дія (бездіяльність), яку надалі ще необхідно кваліфікувати як адміністративне правопорушення (проступок). У цьому випадку таке діяння може насправді виявитись цивільним, кримінальним, дисциплінарним правопорушенням. При кваліфікації ж адміністративного правопорушення передумовою є дія чи бездіяльність, яка апріорі – адміністративне правопорушення (проступок), а суть такої кваліфікації полягає вже у співставленні їх складів з ознаками правопорушень, що передбачені законодавством про адміністративні правопорушення.

1. Гуржій А. В. Сутність і значення адміністративно-правової кваліфікації/А. В. Гуржій // Право і суспільство. – 2015. – № 1. – С. 197–201.

2. Гуржій Т. О. Місце юридичної кваліфікації у процесі правозастосування / Т. О. Гуржій // Право України. – 2016. – № 4. – С. 29–31.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

Уварова Н.В.

доцент кафедри кримінального процесу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ПРЕДСТАВНИКІВ СЕКСУАЛЬНИХ МЕНШИН У ПРОВАДЖЕННІ В СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Вектор на вступ до Європейського Союзу (далі – ЄС) вимагає оновлення національного законодавства України, зокрема, щодо нових стандартів забезпечення прав і свобод людини. Законодавчі новації своєю чергою потребують оперативного впровадження у практику діяльності суб'єктів владних повноважень.

Статтею 3 Конституції України проголошено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1], відтак найголовнішим завданням держави сьогодні є належне забезпечення прав, свобод і законних інтересів людини. Загальнообов'язковість положень конституційної норми не означає наявності ефективних механізмів її реалізації. Зокрема, це стосується випадків, коли права людини стають більш уразливими (в ході притягнення до юридичної відповідальності) або коли суб'єктами виступають вразливі категорії громадян (інваліди, представники сексуальних, національних меншин, пенсіонери).

Поряд із низкою позитивних здобутків вітчизняного законодавця, невирішеними сьогодні лишаються проблеми, пов'язані із належним забезпеченням прав сексуальних меншин та трансгендерних особистостей у провадженні в справах про адміністративні правопорушення.

Загалом, проблема толерантного відношення до представників сексуальних меншин та трансгендерних особистостей, які приймають участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення недостатньо представлена у вітчизняній науковій літературі. Неоднозначною лишається громадська думка, що лише підкреслює актуальність та важливість досліджень, пов'язаних із належним забезпеченням прав зазначених категорій осіб в ході провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Акцентуємо увагу, що належність особи до представників сексуальних меншин або трансгендерних особистостей не породжує у неї жодних додаткових прав в рамках провадження. Навпаки, права такої особи мають бути належно захищені державою, без жодних утисків, обмежень та дискримінаційних проявів.

Загалом, поняття «сексуальна меншина» та «трансгендерна особистість» є узагальнюючими і не закріплені в національному законодавстві. Важливо відмітити, що доволі авторитетне джерело «Великий тлумачний словник сучасної української мови» за редакцією В.Т. Бусела також не включає до свого змісту тлумачення відповідних понять.

Результати окремих статистичних досліджень населення України станом на лютий 2016 року, свідчать про негативне ставлення до людей з гомосексуальною орієнтацією. Відповідно до результатів опитування, 60 % радше або однозначно негативно ставлять до них, в т.ч. 42 % ставляться однозначно негативно. Лише 4 % мають радше або однозначно позитивне ставлення. Третина населення (31 %) має індиферентне ставлення. У всіх регіонах більшість населення має негативне ставлення. Майже половина українців (45 %) вважає, що мають існувати певні обмеження прав осіб гомосексуальної орієнтації. За рівність прав виступають 33 % жителів України. Навіть серед найбільш освічених верств 47 % дотримуються погляду, що мають існувати певні обмеження. Лише у випадку групи учнів і

студентів простежується переважання тих, хто виступає за рівність прав: 49 % проти 36 % тих, хто виступають за обмеження. У випадку всіх інших груп переважають «прихильники» обмежень. Хоча третина підтримує рівність прав, але при цьому лише 5 % українців підтримують запровадження реєстрованого партнерства для одностатевих пар. Ще є 19 % для яких це питання є байдужим. Натомість 69 % виступають проти. Навіть серед тих, хто виступає за рівність прав, 56 % виступають проти реєстрованого партнерства, і лише 10 % підтримують [2, с.5].

Що стосується нормативно-правового підґрунтя удосконалення забезпечення прав представників сексуальних меншин та трансгендерних особистостей, то відповідно до ч.1 статті 2 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (далі – МПГПП) та ч. 2 статті 2 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права (далі – МПЕСКП), Україна зобов'язана забезпечити здійснення всіх прав, гарантованих цими конвенціями, без дискримінації за ознаками, котрі включають сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність. Окрім того, стаття 26 МПГПП вимагає від України забезпечити, щоб «будь-яка дискримінація повинна бути заборонена законом, і закон повинен гарантувати всім особам рівний та ефективний захист проти дискримінації за будь-якою ознакою», в тому числі, за ознаками сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності [3, с.66].

Повертаючись до вітчизняного законодавства, наголосимо, що за частиною 1 статті 24 Конституції України, не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками [1].

Незважаючи на проголошену Конституцією рівність, лише у листопаді 2015 року Кодексом законів про працю України було закріплено рівність трудових прав громадян, зокрема, щодо сексуальних меншин. Так, за статтею 2-1 забороняється будь-яка дискримінація у сфері праці, зокрема, порушення принципу рівності прав і можливостей, пряме або непряме обмеження прав працівників залежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, віку, стану здоров'я, інвалідності, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов'язків, місця проживання, членства у професійній спілці чи іншому об'єднанні громадян, участі у страйку, звернення або наміру звернення до суду чи інших органів за захистом своїх прав або надання підтримки іншим працівникам у захисті їх прав, за мовними або іншими ознаками, не пов'язаними з характером роботи або умовами її виконання [4].

У порівнянні до трудової сфери, в інших галузях права законодавець дотримується більш консервативних поглядів. Так, у звіті, щодо протидії дискримінації в Україні звертається увага, що на станом на 2015 рік немає

прецедентів чи обов'язкових тлумачень цих або будь-яких інших положень про недискримінацію, які би свідчили, що українська влада вважає ці ознаки включеними до терміну «інші ознаки» або його еквівалентів [3, с.74].

Переходячи до висвітлення проблем провадження в справах про адміністративні правопорушення, зауважимо, що досліджувані нами категорії осіб часто зазнають утисків як від інших учасників провадження, так і від представників правоохоронних органів, зокрема, поліції.

В зв'язку з даними обставинами, необхідно чітко визначити напрямки удосконалення забезпечення прав представників сексуальних меншин та трансгендерних особистостей як учасників такого провадження:

По-перше, вважаємо за необхідне проведення спільних тренінгів за участю представників поліції та учасників ЛГБТ і трансгендерних спільнот. Це сприятиме подоланню психологічних бар'єрів, дозволить вирішити численні незручні питання, навчить правоохоронців толерантно ставитися до таких категорій громадян, а останніх бути більш обізнаними у власних правах і свободах.

По-друге, необхідно вивчити доцільність і можливість внесення змін у адміністративно-деліктне законодавство щодо гарантій дотримання прав сексуальних меншин та трансгендерних особистостей як учасників провадження в справах про адміністративні правопорушення.

По-третє, визначення і закріплення нових критеріїв ідентифікації статі особи, яка приймає участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення, не допустивши при цьому проявів дискримінації, втручання у приватне життя, розповсюдження персональних даних, або збору матеріалів, що не стосуються справи.

По-четверте, питання гендерної ідентичності та зміни статі ще більш загострюється у контексті можливого застосування заходів забезпечення провадження та стягнень в ході провадження у справі, зокрема, затримання та адміністративного арешту. Умовно кажучи, незрозуміло, до якого приміщення має бути направлено особу для відбуття адміністративного – жіночого чи чоловічого, якщо вона ще не оформила відповідні документи, або перебуває у процесі зміни статі. Виходячи виключно з паспортних даних особи, ми не враховуємо того, що фізично підозрюваний (обвинувачений) є жінкою або має ознаки обох статей.

В підсумку можна вести мову про те, що питання про удосконалення забезпечення прав представників сексуальних меншин та трансгендерних особистостей як учасників провадження в справах про адміністративні правопорушення стають все більш актуальними. Внесення вищезгаданих змін і доповнень до адміністративно-деліктного законодавства надасть рівні можливості щодо реалізації прав всіма категоріями громадян, які є учасниками провадження в справах про адміністративні правопорушення без винятку.

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996 – 1996 р., № 30, стаття 141.

2. Ставлення до людей гомосексуальної орієнтації: лютий 2016 року. Аналітичний звіт. Київський міжнародний інститут соціології. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gay.org.ua/publications/soc-poll2016.pdf>

3. На межі. Вирішення проблем дискримінації та нерівності в Україні. Звіт Equal Rights Trusty партнерстві з Правозахисним ЛГБТ Центром «Наш світ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gay.org.ua/publications/antidi_report2015-u.pdf.

4. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР від 17.12.1971 – 1971 р., / Додаток до № 50.

Хитрук Руслана Олегівна

курсант 2-го курсу

факультету економіко- правової безпеки

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

професор кафедри адміністративного права, процесу та

адміністративної діяльності,

доктор юридичних наук, професор, полковник поліції

Миронюк Р.В.

ЗАКОНОДАВЧІ ОБМЕЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ, ЗА ПОРУШЕННЯ ЯКИХ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Відповідно до чинного адміністративного законодавства органи Національної поліції є суб'єктами юрисдикційних повноважень у справах, які перебувають у їх підвідомчості. Займаючи специфічне місце в системі суб'єктів адміністративної юрисдикції, органи Національної поліції не лише виконують специфічні завдання, що пов'язані з їх особливим правовим положенням при забезпеченні правоохоронних функцій та ще й дотримуються законодавчих обмежень, у разі порушення яких – встановлюється адміністративна відповідальність. (За вчинення протиправних діянь поліцейські несуть кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність відповідно до закону [1].

На жаль, на разі, не поодинокими є випадки зловживання нормами права, зі сторони державних органів, держслужбовців так і юридичних осіб [2]. Оскільки поліцейські є суб'єктами, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції», то вони до адміністративної відповідальності можуть бути притягнуті у відповідності даному закону [3].